

Pornografiproduktionens skadeverkningar i Sverige: Filmad prostitution är oskiljaktig från icke filmad prostitution.

17 oktober 2023, Stockholm

Melissa Farley, Erica Bergkvist, Merly Asbogard, Johanna Pethrus, Mikaela Lannergren, Luba Fein, Nacima B.Jerari

Sammanfattning

I denna forskningsrapport presenteras evidens för att pornografi inte kan separeras från prostitution och människohandel. Vi baserar vår slutsats på 105 intervjuer med kvinnor och män som har erfarenhet av att befinns sig i den så kallade sexindustrin med fokus på deras upplevelser av att ha fotograferats och filmats i pornografiskt syfte.

Forskningen beskriver parallellerna mellan prostitution, pornografiproduktion och människohandel och undersöker vidare bland annat rekryteringsmetoder, rasism, ekonomisk ojämlikhet, ojämlikhet mellan könen, olika former av våld som begås av hallickar och sexköpare såväl som skadorna våldet har resulterat i samt de barndomstrauman som inte sällan ökat sårbarheten och således bidragit till den utsatthet informanterna idag lever i. I rapporten beskrivs också förslag till ändringar i lagstiftningen – ändringar som skulle innebära att de förövare som utnyttjar och utsätter personer för tvång och våld i den svenska sexindustrin också kan ställs till svars för sina handlingar.

Vad vår forskning lärde oss om pornografiproduktionens skadeverkningar:

- 50 % av våra intervjupersoner identifierade sig som svenskar. Den andra hälften hade en multietnisk kulturell bakgrund eller identifierade sig som migranter från andra länder än Sverige. Fler än en tredjedel av de kvinnor och män som inte var etniskt svenska hade upplevt rasistiska verbala kränkningar relaterat till deras hudfärg, kulturella- eller religiösa bakgrund.
- Intervjupersonerna hade i hög grad upplevt sexuella och andra fysiska övergrepp under barndomen.
- En tredjedel hade varit placerade utanför hemmet, till exempel i fosterhem.
- Mer än en tredjedel hade fotograferats och/eller filmats i sexuellt syfte när de var barn.
- Hälften av våra intervjupersoner hade ägnat sig åt "transaktionssex" eller "överlevnadssex", vilket åskådliggör deras fattigdom och brist på alternativ.

Vad lärde man sig (inte) i skolornas sexualundervisning?

- De personer som intervjuades fick lära sig om manlig sexuell njutning dubbelt så ofta som kvinnlig sexuell njutning.
- Information om samtycke i sexuella relationer, prostitution, pornografi och sexuellt våld togs inte upp på ett adekvat sätt under sexualundervisningen – i majoriteten av fallen nämndes ovanstående ämnen inte överhuvudtaget.

Var ägde prostitution och pornografi rum?

- Tre fjärdedelar av våra intervjupersoner prostituerades online via webbkameror och/eller livestreaming.
- 81% av pornografin producerades med hjälp av mobiltelefoner och
- 80% av all prostitution skedde i privata hem, hotell eller på privata fester.

Hur många av våra intervjupersoner hade blivit våldtagna?

- 84% av våra intervjupersoner hade blivit våldtagna under sin tid i sexindustrin. Bland våldtäktsmännen fanns sexköpare, pojkvänner, hallickar, pornografifans, pornografiproducenter, pornografiskådespelare och pornografiregissörer.
- 27% hade hindrats från att använda kondom under produktionen av pornografi - en handling som i vissa andra länders domstolar betraktas som ett livshotande övergrepp.

Vilka applikationer användes för att annonsera, kommunicera och göra affärer med sexköpare av pornografi?

- KiK, Snapchat, WhatsApp, Instagram, Facebook, Tinder och Twitter var de mest använda applikationerna.

Vilka webbplatser användes för att ladda upp nakenbilder och annan pornografi?

- Rosa Sidan, dejtingsajt som Badoo och Tinder, PornHub, OnlyFans och SnapchatPremium var de vanligaste plattformarna.

Fick intervjupersonerna betalt för sin pornografi?

- Hälften av våra forskningsdeltagare fick inte betalt efter att ha skickat sin pornografi till sexköpare och/eller fick inte betalt för uppladdningar till webbplatser.
- Inkomsterna från pornografi är lägre än de för fysisk prostitution och utebliven betalning är ett ytterst vanligt bedrägeri.

Förekommer tvång under produktionen av pornografi?

- Under sin tid i prostitution hade 64% filmats eller fotograferats utan samtycke.
- Under pornografiproduktionen tvingades 71 % att utföra sexuella handlingar som de inte ville utföra.

Är organiserad brottslighet inblandad i svensk pornografiproduktion?

- En fjärdedel av våra intervjupersoner rapporterade gänginblandning kopplat till deras pornografi och/eller prostitution. En av de intervjuade kvinnorna beskrev följande:

"Det är en våldsam man som bestämmer. Han tjänar pengar på droger, vapen och prostitution. Jag har aldrig sett honom göra något, men han har stort inflytande över sina running boys. Han var med i OG [Original Gangsters]."

- Andra svenska kriminella gäng som kunde kopplats till prostitution och pornografiproduktion var Hells Angels, östeuropeiska eller albanska maffior och Bandidos.

Vilka metoder användes för att hantera betalningar för pornografi?

Swish, bank-till-bank-överföringar, PayPal, Mastercard och Visa.

Vilka banker var inblandade i betalningar för sexuella handlingar i pornografi och prostitution?

Swedbank, Nordea, Handelsbanken och Skandinaviska Enskilda Banken (SEB) - de fyra största bankerna i Sverige.

Förekommer tortyr i samband med produktion av pornografi?

Ja, de ”sexuella” handlingar som beskrivs i rapporten och som begås mot personer i prostitution (handlingar som inte sällan också filmas) är desamma som de handlingar som juridiskt definierar tortyr. Utöver dessa förekom även verbala sexuella trakasserier, oönskade sexuella handlingar, påtvingad nakenhet, våldtäkt, sexuellt hån, fysiska sexuella trakasserier och sexuell förnedring.

Vilka är de negativa hälsoeffekterna av pornografi och prostitution?

- Posttraumatiskt stressyndrom: **81%** av våra intervjupersoner diagnostiserades med PTSD. Ett extremt högt resultat som kan sättas i relation till krigsveteraner, misshandlade kvinnor och tortyröverlevare.
- Dissociation: Våra intervjupersoner hade exceptionellt hög grad av dissociation. Dissociation förekommer under extrem stress bland krigsfångar som torteras, bland barn som utsätts för sexuella övergrepp och bland kvinnor och män som misshandlas, våldtas, prostituerats och filmas i syfte att framställa pornografi.

Skador orsakade av våld och trauma

- 77% av våra intervjupersoner hade utsatts för våld mot huvudet vilket resulterat i huvudskador.
- Många av intervjupersonerna beskrev livslång våldsutsatthet och vittnade om hur de utsatts för brutala våldshandlingar under tiden i prostitution och pornografiproduktion. Exempel på sådana handlingar var bland annat penetration med sönderslagna glasflaskor, skärsår orsakade av stickvapen och filmade gruppvåldtäkter med mer än 10 förövare.

Finns det ett samband mellan självmordsförsök, icke-suicidal självskada (NSSI) och dissociation?

Ja. Sex som en form av avsiktligt självskadebeteende (71%), prostitution som självskadebeteende (63%), självmordsförsök och andra former av avsiktlig självskada, däribland att skära sig själv eller bränna den egna huden förekom hos majoriteten av de tillfrågade. Alla dessa självskadande beteenden var kopplade till dissociation.

Vilka är "porrfans" eller "porrföljare"?

En av de personer som intervjuades beskrev de som konsumerade pornografi enligt följande: "De är torskare och en torsk är någon som till exempel köper cam."

- 54 % av våra intervjupersoner hade blivit hotade via sms och 39 % hade blivit doxade (information om deras pornografi och/eller prostitution lämnades ut till familj eller arbetsgivare) av de torskare som konsumerat deras pornografi.

Vilka tjänster behövde de intervjuade?

De som intervjuades berättade för oss att de behövde individuell rådgivning, kamratstöd, sjukvård, självförsvarsträning, ett hem eller trygg plats, juridisk hjälp och arbetsträning.

Hur bedömde intervjupersonerna de olika hjälp- och stödtjänsterna som finns tillgängliga för dem i Sverige?

Intervjupersonerna diskuterade hjälpsamheten eller bristen på hjälpsamhet hos arbetsförmedlingen, fysiska och psykiska vårdinstanser, stödtjänster för att förebygga våld i nära relationer och polismyndigheten. De framkom här att de hoppades på bättre kommunikation mellan olika myndigheter samt större kunskap beträffande den utsatthet de lever i – och den komplexiteten denna innebär.

Finns det rättsliga åtgärder som kan användas för att hålla porrpimpas och sexköpare av pornografi ansvariga för den skada som beskrivs här?

Ja, det finns det. Vi avslutar vår rapport med beskrivningar av åtal och rättsliga åtgärder mot förövare som pågår i Kanada, Frankrike och USA.

Vi har i den här rapporten tagit hjälp av experter, det vill säga kvinnor och män med faktiskt erfarenhet av pornografiproduktion och filmad prostitution. Nedan redovisas några av de många citaten kopplat till dessa erfarenheter:

"Man får pengar för att ha sex, så enkelt är det. Den enda skillnaden är att det ena dokumenterad (pornografi) och den andra inte (prostitution)."

"Det äter upp dig från insidan. Det är som cancer."

"Jag är ett professionellt våldtäktsoffer."

"När det gäller porr tror många att det kommer att finnas en studio. Det kan lika gärna vara ett filmat övergrepp. Tittaren får aldrig veta. Tittaren kan aldrig veta om det finns ett samtycke - och även om det fanns ett samtycke så finns konsekvenserna fortfarande där."

"Samma person som sålde mig - han var också där för att filma mig. Så han var både en hallick och en porrpörproducent, han var en sorts mångsysslare."

"Pornografi kan förfölja dig i årtal. Filmer kan offentliggöras och förstöra allt - relationer och jobb."

”Gayvärlden för killar är så extrem, att sälja och köpa sex, det finns inga gränser. Det skrattas åt om du blir drogad till medvetslöshet och sedan blir knullad.”

”Alla som köper sex är våldtäktsmän.”

”Prostitution lärde mig ingenting om sex men massor om våldsamma män.”